

Fig. 1. Aalscholvernest op de grond temidden van struiken. Foto A. Lagrou.

ten van jonge, uit Nederland afkomstige, exemplaren. Dit voorjaar hebben er circa 30-40 paar gebroed, onder welke ook enige paren in het kooibos, waar de kolonie vroeger gevestigd was. De Aalscholwers vertoefden met enige „wilde” soortgenoten voortdurend op de grote vijver. In 1969 deed slechts één in prachtkleed verkerende Aalscholver pogingen om een nest te bouwen op het eilandje in de kleine vijver. De verwachting was, dat in het voorjaar van 1970 enkele paren van de in 1966 uitgezette, geleewiekte Aalscholwers tot broeden konden komen. Ze zouden dan in hun vierde kalenderjaar en geslachtsrijp kunnen zijn. In de maanden februari, maart en april van dit jaar werden de Aalscholwers, die nog steeds op de

Fig. 2. Een jonge Aalscholver is juist geboren. Foto A. Lagrou.

grote vijver vertoefden, nauwlettend gade geslagen. Op een eilandje waren enkele kunstnesten gemaakt. De Aalscholwers vertoonden echter geen enkele neiging tot paarvorming.

Eind april, begin mei keerden plotseling enkele Aalscholwers naar de kleine vijver terug en begonnen te paren en te nestelen. Spoedig waren er drie nesten, die temidden van de struiken, gewoon op de grond, gebouwd waren. Voordat men eigenlijk goed door had, dat het de dieren ernst was, lagen de eieren aangepikt. Eén nest ging verloren door onbekende oorzaak. Op twee nesten lagen respectievelijk 2 en 4 gezonde jonge vogels.

Hiermee is althans de mogelijkheid om Aalscholwers in een natuurgebied uit te zetten en tot broeden te krijgen aangetoond.

Een uitgebreider publikatie met meer gegevens over dit experiment zal later worden samengesteld.

P. HOUWEN,

A. TIMMERMAN Sr.

Rijksinstituut voor Natuurbeheer,

Laan van Beek en Royen 40-41.

Zeist,

Uilen nieuws. Aangezien de stand van de dagroofvogels niet erg rooskleurig is in ons land, is het maar gelukkig dat het aantal nachtroofvogels m.i. nog bevredigend is. Dit geldt althans voor het gedeelte van Zuid-Drenthe waar ik woon. Vermoedelijk door hun nachtelijke leefwijze en/of hun voedselkeuze ontkomen de laatste aan de voor dagroofvogels zo fatale invloed van de moderne landbouwcultuur. Het is wel voldoende bekend hoe vele roofvogels indirect het slachtoffer zijn geworden van landbouwvergiften. De boeren van het „Olde Landschap” hebben een tijd gehad dat ze al te kwistig waren met het strooien van zulk gevaarlijk goed.

Hoe het met de Steenuiltjes staat, weet ik niet, maar Bosuil, Ransuil en vooral Kerkuil komen op de voor hen geschikte plaatsen nog in bevredigend aantal voor. Wel is het jammer dat de zo gemakkelijk te verschalken Kerkuilen vaak worden gedood om dan via de preparateur opgezet in de huiskamer te belanden.

Het is niet gemakkelijk om iets over het doen en laten van de uilen te weten te komen. Vooral als men individueel te werk gaat, moet men veel geduld betrachten wil men iets over de „nachtbrakers” gewaar worden. Meende ik aanvankelijk dat jagende uilen nogal hoog vlogen, de praktijk leerde me anders.

Als ze op jacht zijn naar muizen vliegen ze ge-

ruisloos zeer laag over de grond. Hierbij maken ze gebruik zowel van hun ogen alsook van hun oren en kiezen ze juist die plaatsen die de meeste kans op buit geven. Zo struinen ze vaak weg- en slootbermen af of pas gemaaide korenakkers. Vooral als ze grote jongen hebben, zijn ze vaak gedwongen vóór zonsondergang op jacht te gaan. In zo'n geval zoeken ze vaak de donkerste plaatsen op, zoals de schaduwkant van een bos. Ze vliegen dan steeds tegen de zon in zodat hun schaduw een eventuele prooi niet waarschuwen kan. Zijn ze aan het eind van hun traject dan vliegen ze met een wijde boog naar het beginpunt terug om weer opnieuw te beginnen.

Niet altijd jagen ze geruisloos. Als ze op vogeltjes uit zijn vliegen ze vaak met veel gedruis door de boomtoppen om de diertjes uit de slaap op te schrikken en te grijpen. Want behalve muizen lusten Kerkuilen (in geval van nood?) ook wel mus-sen. Bij ons thuis overnachten altijd veel mussen in de Wilde wingerd. Op bepaalde tijden kwam daar een uil om ze te vangen. Ook deze uil maakte opzettelijk lawaai!

Dat uilen vogels eten is trouwens genoegzaam bekend. De Bosuil kiest zelfs wel eens een duif als prooi, naar ik zelf heb kunnen waarnemen.

Uilen zijn nieuwsgierig; het is me wel overkomen dat een uil waar ik op wachtte ergens vlak bij mij op een paal ging zitten om mij eens goed te bekijken. Op een keer had ik het jachtterrein van een Kerkuil ontdekt. 's Avonds verschool ik me op tijd, maar wat er kwam, geen uil. Toen het te donker werd ging ik naar huis. Halfweg gekomen, merkte ik dat er wat om mij heen fladderde. Ik keek op en zag dat de bewuste uil in steeds nauwere kringen om mij heen vloog. Op het laatst had ik het dier kunnen grijpen! De vogel was absoluut niet agressief maar blijkbaar alleen nieuwsgierig, iets wat ik met hem gemeen had. Toen de Kerkuil zijn verlangen naar nieuws bevredigd had, scheerde hij laag weg over de berm van een aard-appelveld om zijn kostje op te scharrelen.

Nieuweroord,
Middenraai 69.

K. BOOIJ.

Verzoek om medewerking. Per 1 mei 1970 is Drs. J. C. H. Peeters begonnen met een onderzoek naar de invloed van watervervuiling op de vis-

fauna.

Behalve de gegevens, die hij door eigen onderzoek verkrijgt, is Drs. Peeters ook aangewezen op gegevens, welke hij van derden ontvangt.

Deze gegevens betreffen:

1. vissterften.
2. achteruitgang en verdwijning van vissoorten.
3. mogelijke oorzaken van verdwijning of achteruitgang, zoals watervervuiling, normalisatie van stromende wateren etc.

Mochten u hierover gegevens bekend zijn, dan wordt u vriendelijk verzocht de voor dit onderzoek ontworpen enquête-formulieren aan te vragen bij: Drs. J. C. H. Peeters, Afdeling Hydrobiologie van het R.I.N., Woudenbergseweg 39, Austerlitz. (tel. 03439-441).

RIJKSINSTITUUT VOOR NATUURBEHEER

Bastaard Turkse tortel - Lachduif. In De Levende Natuur, 1970, blz. 190, deelt de heer Heijlen mee dat hij met aandacht de vermenging van Turkse tortels met Lachduiven volgt. Inmiddels werd in Heerlen minstens vijf maal een bastaard van deze soorten opgemerkt. De kleur van deze bastaard is zowat intermediair, maar de variatie onderling van deze exemplaren is vrij groot, zoals wel te verwachten was. Interessant was ook om na te gaan wat voor geluid deze dieren zouden maken. Zoals bekend eindigt de doffer van de Lachduif na zijn hofmakerij vaak met een lachend geluid; ook het duifje kan dit geluid voortbrengen, hoewel veel zachter en zeldzamer. Het koeren van de Turkse tortel is geheel anders en het wordt niet gevolgd door lachen. Het heeft enkele jaren geduurd voordat we zekerheid hadden en wel doordat men bij voorkeur een doffer moet kunnen observeren; bovendien moet dit dier geslachtsrijp zijn, en tegen die tijd was het exemplaar in de regel al naar elders vertrokken. Een exemplaar bleef tot in de late herfst, waarna het begon te koeren. Zijn geluid had meer weg van dat van een Lachduif dan van een Turkse tortel en eindigde met een lachend geluid. Een uitvoeriger beschrijving met foto is te vinden in: Vanellus, 1969, No. 10.

Heerlen,
Kruisstraat 91.

Dr. S. J. DIJKSTRA.